

Norges Katolske Kvinneforbund
v/leder Mette Bruusgaard
professor Dahlsgt. 24H
0260 Oslo

322-00
22/5-08
200800482-86

Deres ref: 200800482-/HBHS

Oslo, 20.05.08

Det kgl. Barne- og likestillingsdepartement
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Høring – NOU 2008:1 Kvinner og homofile i trossamfunn

Vi viser til den tilsendte NOU 2008:1 - Kvinner og homofile i trossamfunn. Norges Katolske Kvinneforbund (NKKF) forstår det slik at denne delutredningen fra diskrimineringslovutvalget tar for seg unntakene fra likestillingsloven og arbeidsmiljøloven for religiøse trossamfunn som et ledd i en utredning av en fremtidig helhetlig og samlet lov mot diskriminering.

Utvalget går inn for å stramme inn på den adgang trossamfunnene hittil har hatt til generelt unntak fra diskrimineringsforbud i likestillingsloven og arbeidsmiljøloven. I forslaget anbefales det at det fortsatt skal være en viss unntaksadgang for trossamfunnenes religionsutøvelse. Utvalget tar som utgangspunkt at Den europeiske menneskerettskonvensjon forutsetter at religionsfrihet som en av menneskerettighetene må opprettholdes ved at det anerkjennes at trossamfunn må ha et selvstyre i religiøse spørsmål som verken bør eller kan tilsidesettes i et lands lovgivning. Utvalget har imidlertid kommet fram til at hensynet til bekjempelse av diskriminering på grunn av kjønn eller seksuell orientering må medføre en innstramning av den generelle unntaksadgang for trossamfunn i de to nevnte lovene. Forslaget går derfor ut på at den unntaksadgang som hittil har vært lovfestet, erstattes (i arbeidsmiljøloven) med prinsipp om at lovens generelle saklighetsregel skal gjelde ved ansettelse av homofile og for likestillingslovens vedkommende skal unntaket fra forbudet mot kjønnsdiskriminering strammes inn i lovteksten. Dette foreslås gjort ved at likestillingsloven ikke skal gjelde for religionsutøvelsen i trossamfunn eller ansettelser i trossamfunn i stillinger knyttet til utøvelsen av bestemte religiøse funksjoner, der kravet om et bestemt kjønn er forholdsmessig og nødvendig ut fra trossamfunnets religiøse lære.

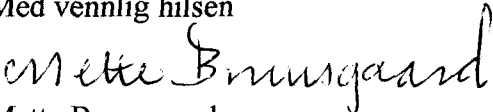
NKKF vil generelt stille spørsmål ved berettigelsen av å innskrenke trossamfunnenes autonomi og egne vurderinger av hvilke krav de stiller ved ansettelser og når det gjelder likestilling – det kan se ut som om utvalget mener at religionsfrihetsprinsippet må stå tilbake eller vike for ikke-diskrimineringsprinsipper. Konsekvensene av slik nedprioritert vektlegging av en definert menneskerett som religionsfriheten er, er lite overveid og vi finner ikke at utvalget har argumentert overbevisende for sitt standpunkt.

Bortsett fra den generelle merknaden ovenfor, har NKKF ingen særskilte synspunkter på de konkrete forslag til endring av arbeidsmiljøloven om å innskrenke adgangen til å diskriminere på grunn av seksuell orientering.

Når det gjelder likestillingsloven, er NKKF i utgangspunktet positiv til at kvinner sikres rettigheter i sine trossamfunn i den utstrekning forskjellsbehandling ikke er nedlagt i selve trosgrunnlaget i vedkommende samfunn. Kravet til saklighet og begrunnelse i forhold til forskjellsbehandling er i utgangspunktet også prinsipper som trossamfunnene bør kunne forholde seg til utenfor selve kjerneinnholdet i religionsutøvelsen. Men vi vil stille spørsmål ved selve definisjonen/avgrensningen av dette området. Forkynnings- og lærestillinger synes greie å definere som hovedregel, men det vil være grensetilfellene som medfører tvil og vil måtte underlegges skjønn. Som eksempler nevnes de mange typer oppgaver som ansatte ved katolske skoler har – det kan være meget vanskelig å skille mellom religionsundervisning som kjerneområde og oppgaver og innvirkning som ivaretas i andre typer stillinger, men som rent faktisk og praktisk har stor betydning for elevenes religiøse oppdragelse. Det vil for utenforstående instanser, som eventuelt skal ta stilling til påstander om overtredelse av saklighets- og begrunnelseskrav, være omtrent umulig å bedømme slike forhold sett utenfra. Spørsmålet vil være om vi er tjent med lovregler der håndhevingen kan bli så usikker og skjønnsmessig på grunn av sviktende kunnskap om trossamfunnets ”indre liv” hos de som skal vurdere om loven blir fulgt.

NKKF mener at prinsippet om religionsfriheten som menneskerettighet bør og må nyte godt av et sterkt vern i det norske samfunn. Begrunnelsene i utredningen for innstramninger som betyr at trossamfunnenes selvråderett innskrenkes, er ikke overbevisende, og vi vil derfor fraråde regelverk som betyr at dette vernet kan bli svekket.

Med vennlig hilsen

Mette Bruusgaard
leder NKKF